

COĞRAFYA

Coğrafya dersi 9-10-11-12. sınıflarda öğretimi yapılan derslerden biridir. Bu ders içeriğinde genel olarak canlılar, canlılar dünyası, doğal sistemler, beşeri sistemler, çevre ve toplum konularında amaçlar yer almaktadır.

Kaynaştırma ortamlarında eğitim alan kaynaştırma öğrencilerinin bireyselleştirilmiş eğitim programlarında yer alan Coğrafya dersi öğrencinin bulunduğu kademe ve sınıf seviyesinden ziyade eğitsel performansı ve gereksinimine uygun olarak planlanmalıdır. Bu ders için oluşturulan BEP de ilgili amaçları içermelidir. Aşağıda Coğrafya dersine ilişkin BEP örneği gösterilmiştir.

Öğrenci 10. sınıfa devam etmektedir. Yapılan kaba değerlendirmelerde performansı Coğrafya dersinde 9. sınıf müfredatı düzeyindedir. Öğrencinin sahip olduğu performans 9. sınıf seviyesindedir, bu nedenle bireyselleştirilmiş eğitim programı için seçilecek amaçlar 9. sınıf müfredatından olacaktır. Yapılan kaba değerlendirme sonrası öğrencinin performansı aşağıda belirtilmiştir:

PERFORMANSI

- Öğrenci okuma yazma becerisine sahiptir.
- Evinin adresini, nerede yaşadığını, şehir ve ülkesini, mevsimleri ve özelliklerini açıklar.
- Doğa olaylarını açıklar.

UZUN DÖNEMLİ AMAÇ

1. Öğrenci bağımsız olarak doğa ve coğrafya özellikleri 5 denemenin 4'ünde söyler.
2. Öğrenci bağımsız olarak doğayı korum yollarını ve değişimleri özellikleri 5 denemenin 4'ünde söyler.

KISA DÖNEMLİ AMAÇ

- 1.1.1. Doğayı ve özelliklerini 5 denemenin 4'ünde söyler.
- 1.1.2. Coğrafyanın konularını 5 denemenin 4'ünde açıklar.
- 1.1.3. Türkiye'de yerleşmelerin dağılışını etkileyen faktörleri 5 denemenin 4'ünde söyler.
- 1.1.1. Türkiye'deki yerleşim birimlerini özelliklerini 5 denemenin 4'ünde söyler.
- 1.1.1. İnsanların doğal çevreyi nasıl koruyacağını 5 denemenin 4'ünde söyler.
- 1.1.2. Doğal ortamda insan etkisiyle meydana gelen değişimlerin sonuçlarını 5 denemenin 4'ünde söyler.

BEP oluşturulduktan sonra öğretmen ilk kısa dönemli amacın alt amaçların öğretimine başlanır. Öğrenci amaçların kazanımını gerçekleştirdikçe sıradaki diğer amacın öğretimine geçilir. Amaçların değerlendirilmesi sık sık yapılır. Örneğin bir amaç haftada üç ders saatinde çalışılıyor ise haftanın son ders saatinde uygulamalı veya çalışma kağıtları ile ölçümü yapılır.

Ders ile ilgili olan yazılı veya uygulamalı sınavlarda, öğrencinin BEP' inde bulunan ve öğretimi yapılan amaçlar ile ilgili sorular hazırlanır. Öğrenci okuma yazma biliyor ise, sorular diğer öğrencilerin sorularından farklı olmalıdır ve sorular öğrendiği BEP amaçları ile ilgili olmalıdır. Öğrenci okuma yazma bilmiyor ise öğrenciye sorulacak sorular sözel olur ve öğrencinin cevabı kağıda öğretmen tarafından işaretlenir. Bu sınav kağıtların da öğretmenin öğrenciye yönelteceği sorular ve öğrenciden beklenen cevaplar yer almalıdır. Örneğin 10. sınıfta bulunan okuma-yazma becerisine sahip olmayan kaynaştırma öğrencisine Coğrafya dersinde çalışma kağıdı veya yazılı kağıt hazırlanırken görsellerden yararlanılmalıdır. Öğretmen gerekli yerlerde öğrenci okuyamadığı için okur ve soruları öğrenciye yöneltir. Öğrencinin cevaplarının yazılı kağıdına aktarır.t

9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9.1. DOĞAL SİSTEMLER	+/-	AÇIKLAMALAR
1.1.1. Doğa ve insan etkileşimini örneklerle açıklar.		
1.1.2. Coğrafyanın konularını ve bölümlenmesini açıklar.		
1.1.3. Coğrafya biliminin gelişimini açıklar.		
1.1.4. Koordinat sistemini kullanarak zaman ve yere ait özellikler hakkında çıkarımlarda bulunur.		
1.1.5. Haritayı oluşturan unsurlardan yararlanarak harita kullanır.		
1.1.6. Bilgileri haritalara aktarmada kullanılan yöntem ve teknikleri açıklar.		
1.1.7. Eş yükselti eğrileriyle çizilmiş haritalar üzerinde yer şekillerini ayırt eder.		
1.1.8. Dünya'nın şekli ve hareketlerinin etkilerini değerlendirir.		
1.1.9. Atmosferin katmanları ve özellikleri ile hava olaylarını ilişkilendirir.		
1.1.10. Örneklerden yararlanarak hava durumu ile iklim özelliklerini etkileri açısından karşılaştırır.		
1.1.11. İklim elemanlarının oluşumunu ve dağılışını açıklar.		
1.1.12. Yeryüzündeki farklı iklim tiplerinin özellikleri ve dağılışları hakkında çıkarımlarda bulunur.		
1.1.13. Türkiye'de görülen iklim tiplerinin özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.		

1.1.14. Eş yükselti eğrileriyle çizilmiş haritalar üzerinde yer şekillerini ayırt eder.		
1.1.15. Dünya'nın şekli ve hareketlerinin etkilerini değerlendirir.		
1.1.16. Atmosferin katmanları ve özellikleri ile hava olaylarını ilişkilendirir.		
1.1. BEŞERİ SİSTEMLER	+/-	AÇIKLAMALAR
1.1.2. Yerleşmelerin gelişimini etkileyen faktörleri analiz eder.		
1.1.3. Yerleşme doku ve tiplerinin oluşumunda etkili olan faktörleri örneklerle açıklar.		
1.1.4. Türkiye'de yerleşmelerin dağılışını etkileyen faktörleri örneklerle açıklar.		
1.1.5. Türkiye'deki yerleşim birimlerini fonksiyonel özellikleri açısından ayırt eder.		
1.2. KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER	+/-	AÇIKLAMALAR
1.2.1. Dünyadaki farklı bölge örneklerini, özellikleri ve bölge belirlemede kullanılan kriterler açısından değerlendirir.		
1.2.2. Bölge sınırlarının amaca göre değişebilirliğini örneklerle açıklar.		
9.3.3. Harita kullanarak çeşitli coğrafi kriterlerle belirlenmiş bölgelerde bulunan ülkeleri sınıflandırır.		
1.3. ÇEVRE VE TOPLUM	+/-	AÇIKLAMALAR
9.4.1. İnsanların doğal çevreyi kullanma biçimlerini örneklendirir.		
9.4.2. Doğal ortamda insan etkisiyle meydana gelen değişimleri sonuçları açısından değerlendirir.		

10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

10.1.DOĞAL SİSTEMLER	+/-	AÇIKLAMALAR
1.1.1. Dünya'nın tektonik oluşumunu açıklar.		
1.1.2. Jeolojik zamanların özelliklerini tektonik olaylarla ilişkilendirerek açıklar.		
1.1.3. Kayaçların özellikleri ile yeryüzü şekillerinin oluşum süreçlerini ilişkilendirir.		
1.1.4. İç kuvvetleri; yer şekillerinin oluşum sürecine etkileri açısından açıklar.		
1.1.5. Türkiye'deki yer şekillerinin oluşum sürecine iç kuvvetlerin etkisini açıklar.		
1.1.6. Dış kuvvetleri yer şekillerinin oluşum sürecine etkileri açısından açıklar.		
1.1.7. Türkiye'deki yer şekillerinin oluşum sürecine dış kuvvetlerin etkisini açıklar.		
1.1.8. Türkiye'deki ana yer şekillerini temel özellikleri ve dağılışları açısından değerlendirir.		
1.1.9. Yeryüzündeki su varlıklarını özelliklerine göre sınıflandırır.		
1.1.10. Türkiye'deki su varlıklarının genel özelliklerini ve dağılışını açıklar.		
1.1.11. Türkiye'deki su varlığını verimli kullanmanın ekonomik, sosyal ve kültürel etkilerini değerlendirir.		
1.1.12. Yeryüzündeki toprak çeşitliliğini oluşum süreçleri ile ilişkilendirir.		
1.1.13. Türkiye'deki toprakların dağılışını etkileyen faktörler ile toprak tiplerini ilişkilendirir.		
1.1.14. Türkiye topraklarının kullanımını verimlilik açısından değerlendirir.		
1.1.15. Bitki toplulukları ve türlerini genel özelliklerine göre sınıflandırır.		
1.1.16. Bitki topluluklarının dağılışı ile iklim ve yer şekillerini ilişkilendirir.		
1.1.17. Türkiye'deki doğal bitki topluluklarının dağılışını yetiştirme şartları açısından analiz eder.		

10.2.BEŞERÎ SİSTEMLER	+/-	AÇIKLAMALAR
1.1.1. İstatistiki verilerden yararlanarak nüfus özellikleri ve nüfusun önemi hakkında çıkarımlarda bulunur.		
10.2.2.İstatistiki verilerden yararlanarak dünya nüfusunun tarihsel süreçteki değişimine ilişkin çıkarımlarda bulunur.		
1.1.3. Nüfusun dağılışı üzerinde etkili olan faktörler ile dünya nüfusunun dağılışını ilişkilendirir.		
1.1.4. Nüfus piramitlerinden hareketle nüfusun yapısıyla ilgili çıkarımlarda bulunur.		
1.1.5. Tarihî metin, belge ve haritalardan yararlanarak dünyadaki göçlerin nedenleri ve sonuçları hakkında çıkarımlarda bulunur.		
1.1.6. Türkiye’de nüfusun tarihsel seyrini sosyal ve ekonomik faktörler açısından değerlendirir.		
1.1.7. Türkiye’de nüfusun dağılışını, nüfusun dağılışında etkili olan faktörler açısından değerlendirir.		
1.1.8. Güncel verilerden yararlanarak Türkiye nüfusunun yapısal özelliklerini analiz eder.		
1.1.9. Türkiye’deki göçleri sebep ve sonuçları açısından değerlendirir.		
1.1.10. Göçün mekânsal etkilerini Türkiye’den örneklerle açıklar.		
1.1.11. Ekonomik faaliyetleri temel özelliklerine göre ayırt eder.		
1.1.12. Ekonomik faaliyet türlerinin oransal dağılımına ilişkin verileri, ülkelerin gelişmişlik düzeyleriyle ilişkilendirerek çıkarımda bulunur.		
10.3. KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER	+/-	AÇIKLAMALAR
1.1.1. Uluslararası ulaşım hatlarını bölgesel ve küresel etkileri açısından analiz eder.		
10.3.2 .İstanbul’daki 3. Hava Limanı ve Kanal İstanbul projelerinin bölgesel ve küresel etkilerine yer verilir.		

10.4. ÇEVRE VE TOPLUM	+/-	AÇIKLAMALAR
1.1.1. Afetlerin oluşum nedenlerini ve özelliklerini açıklar.		
1.1.2. Afetlerin dağılışı ile etkilerini ilişkilendirir.		
1.1.3. Türkiye'deki afetlerin dağılışı ile etkilerini ilişkilendirir.		
1.1.4. Afetlerden korunma yöntemlerini açıklar.		
11.SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI		
11.1. DOĞAL SİSTEMLER	+/-	AÇIKLAMALAR
1.1.1 Biyo çeşitliliğin oluşumu ve azalmasında etkili olan faktörleri açıklar.		
1.1.2. Ekosistemi oluşturan unsurları ayırt eder.		
1.1.3. Madde döngüleri ve enerji akışını ekosistemin devamlılığı açısından analiz eder.		
1.1.4. Su ekosisteminin unsurlarını ve işleyişini açıklar.		
1.1. BEŞERİ SİSTEMLER	+/-	AÇIKLAMALAR
1.1.1. Ülkelerin farklı dönemlerde izledikleri nüfus politikaları ve sonuçlarını karşılaştırır.		
1.1.2. Türkiye'nin nüfus politikalarını gerekçeleri açısından değerlendirir.		
1.1.3. Türkiye'nin nüfus projeksiyonlarına dayalı senaryolar oluşturur.		
1.1.4. Şehirleri fonksiyonel özellikleri açısından karşılaştırır.		
1.1.5. Şehirlerin küresel ve bölgesel etkilerini fonksiyonel açıdan yorumlar.		
1.1.6. Türkiye'deki şehirleri fonksiyonlarına göre ayırt eder.		
1.1.7. Türkiye'deki kır yerleşme tiplerini ayırt eder.		
1.1.8. Doğal unsurları üretim, dağıtım ve tüketim süreçleri üzerindeki etkisi açısından değerlendirir.		
1.1.9. Beşerî unsurları üretim, dağıtım ve tüketim süreçleri üzerindeki etkisi açısından değerlendirir.		
1.1.10. Üretim, dağıtım ve tüketim sektörleri arasındaki ilişkiyi ekonomiye etkisi açısından değerlendirir.		

1.1.11. Doğal kaynaklar ile ekonomi ilişkisini açıklar.		
1.1.12. Türkiye'deki doğal kaynaklar ile ekonomi arasındaki ilişkiyi analiz eder.		
1.1.13. Türkiye'de uygulanan ekonomi politikalarını mekânsal etkileri açısından değerlendirir.		
1.1.14. Türkiye ekonomisinin sektörel dağılımından hareketle ülke ekonomisi hakkında çıkarımlarda bulunur.		
1.1.15. Türkiye'de tarım sektörünün özelliklerini açıklar.		
1.1.16. Tarımın Türkiye ekonomisindeki yerini açıklar.		
1.1.17. Türkiye'nin madenleri ve enerji kaynaklarının dağılışını açıklar.		
1.1.18. Türkiye'nin maden ve enerji kaynaklarının etkin kullanımını ülke ekonomisine katkısı açısından değerlendirir.		
1.1.19. Türkiye'de sanayi sektörünün özelliklerini açıklar.		
1.1.20. Türkiye sanayisini, ülke ekonomisindeki yeri açısından analiz eder.		
11.3.KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER	+/-	AÇIKLAMALAR
1.1.1. İlk kültür merkezlerinin ortaya çıkışı, yayılışı ve dağılışlarını belirleyen faktörleri açıklar.		
1.1.2. Farklı kültürel bölgelerin yeryüzünde yayılışına etki eden faktörleri açıklar.		
1.1.3. Türk kültürünün yayılış alanlarını bölgesel özellikler açısından analiz eder.		
1.1.4. Türkiye'nin tarih boyunca medeniyetler merkezi olmasını konumu açısından değerlendirir.		
1.1.5. Ülkeler ve bölgeler arasındaki ticaret ile ham madde, üretim ve pazar alanlarını ilişkilendirir.		
1.1.6. Ülkeler arası etkileşimde turizm faaliyetlerinin rolünü açıklar.		
1.1.7. Sanayileşmiş bir ülkeyi sanayileşme süreçleri açısından değerlendirir.		
1.1.8. Farklı gelişmişlik düzeylerine sahip ülkelerin tarım-ekonomi ilişkisini analiz eder.		
1.1.9. Bölgesel ve küresel ölçekteki örgütleri etki alanları açısından değerlendirir.		

11.4.ÇEVRE VE TOPLUM	+/-	AÇIKLAMALAR
1.1.1. Çevre sorunlarını oluşum sebeplerine göre sınıflandırır.		
1.1.2. Madenlerin ve enerji kaynaklarının çevre üzerindeki etkilerini örneklerle açıklar.		
1.1.3. Yenilenemeyen kaynakların kullanımını tükenbilirlik ve alternatif kaynaklar açısından analiz eder.		
1.1.4. Farklı gelişmişliğe sahip ülkelerdeki doğal kaynak kullanımını çevresel etkileri açısından değerlendirir.		
1.1.5. Arazi kullanımına ilişkin farklı uygulamaları çevre üzerindeki etkileri açısından değerlendirir.		
1.1.6. Çevre sorunlarının oluşum ve yayılma süreçlerini küresel etkileri açısından analiz eder.		
1.1.7. Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını geri dönüşüm stratejileri açısından değerlendirir.		
11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI		
12.1.DOĞAL SİSTEMLER	+/-	AÇIKLAMALAR
12.1.1.Doğa olaylarının ekstrem durumlarını ve etkilerini açıklar.		
12.1.2.Doğal sistemlerdeki değişimlerle ilgili geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunur.		
12.2.BEŞERÎ SİSTEMLER	+/-	AÇIKLAMALAR
1.1.1. Bir bölgedeki baskın ekonomik faaliyet türünü sosyal ve kültürel hayata etkileri açısından analiz eder.		
1.1.2. Şehirleşme, göç ve sanayileşme ilişkisini toplumsal etkileri açısından yorumlar.		
1.1.3. Nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetlerde gelecekte olabilecek değişimlerle ilgili çıkarımlarda bulunur.		
1.1.4. Ülkemizdeki işlevsel bölgeleri özelliklerine göre analiz eder.		

1.1.5.	Türkiye'deki bölgesel kalkınma projelerini ekonomik, sosyal ve kültürel etkileri açısından değerlendirir.		
1.1.6.	Hizmet sektörünün Türkiye'nin ekonomik kalkınmasıyla olan ilişkisini açıklar.		
1.1.7.	Ulaşım sisteminin gelişiminde etkili olan faktörleri açıklar.		
1.1.8.	Türkiye'deki ulaşım sisteminin gelişim sürecini açıklar.		
1.1.9.	Ulaşım ağları ile yerleşme ve ekonomik faaliyetler arasında ilişki kurar.		
1.1.10.	Dünya ticaret merkezleri ve ağlarını küresel ekonomideki yerleri açısından analiz eder.		
1.1.11.	Türkiye'deki ticaret merkezlerinin ticarete konu olan ürünlere ve akış yönlerine etkilerini açıklar.		
1.1.12.	Tarihî ticaret yollarını Türkiye'nin konumu açısından değerlendirir.		
1.1.13.	Türkiye'nin dış ticaretini ve dünya pazarlarındaki yerini ticarete konu olan ürünler açısından analiz eder.		
1.1.14.	Türkiye'deki doğal ve kültürel sembollerin mekânla ilişkisini açıklar.		
1.1.15.	Türkiye'nin turizm potansiyelini ve varlıklarını açıklar.		
1.1.16.	Türkiye'nin turizm politikalarını çevresel, kültürel ve ekonomik etkileri açısından değerlendirir.		
1.1.17.	Turizmin Türkiye ekonomisindeki yerini değerlendirir.		

12.3.KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER	+/-	AÇIKLAMALAR
1.1.1. Kıtaların ve okyanusların konumsal önemindeki değişimi örneklerle açıklar.		
1.1.2. Ülkelerin konumunun bölgesel ve küresel etkilerini değerlendirir.		
1.1.3. Tarihsel süreçte Türkiye'nin jeopolitik konumunu değerlendirir.		
1.1.4. Türkiye'nin içinde yer aldığı jeopolitik bölgelerle olan ilişkisini açıklar.		
1.1.5. Türk kültür bölgeleri ile ülkemiz arasındaki tarihî ve kültürel bağları açıklar.		
1.1.6. Teknolojik gelişmelerin, bölgeler ve ülkeler arası kültürel ve ekonomik etkileşimdeki rolünü açıklar.		
1.1.7. Ülkelerin gelişmişlik seviyelerinin belirlenmesinde etkili olan faktörleri açıklar.		
1.1.8. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomik özelliklerini karşılaştırır.		
1.1.9. Ülkelerin bölgesel ve küresel ilişkilerini doğal kaynak potansiyeli açısından değerlendirir.		
1.1.10. Dünyadaki başlıca enerji nakil hatlarının bölge ve ülkelere etkisini açıklar.		
1.1.11. Ülkeler arasında sorun oluşturan mekânsal unsurları günümüz çatışma alanlarıyla ilişkilendirir.		
12.4.ÇEVRE VE TOPLUM	+/-	AÇIKLAMALAR
1.1.1. Doğal çevrenin sınırlılığını açıklar.		
1.1.2. Farklı gelişmişlik düzeyine sahip ülkelerin çevre sorunlarının önlenmesine yönelik politika ve uygulamalarını karşılaştırır.		
1.1.3. Çevresel örgüt ve anlaşmaların çevre yönetimi ve korunmasına etkilerini açıklar.		
1.1.4. Ortak doğal ve kültürel mirasa yönelik tehditleri açıklar.		